

Förvaltning- och utvecklingsplan för Byskeälvens FVO Västerbottensdelen.

2023-02-15

Byskeälvens FVO Västerbottensdelens vision och övergripande mål med förvaltningen av älven.

Fisket i Byskeälven utgör en värdefull naturresurs, både ekonomiskt och socialt. Att området förvaltas långsiktigt med tydlig vision och målsättningar är av största vikt för att skapa förutsättningar för ett hållbart nyttjande av resursen och utveckling av älvdalen. Fiskerätten i Byskeälven, inom Västerbottens län, tillhör fiskerättsägarna, vilka är organiserade i en fiskevårdsområdesförening (FVOF): Byskeälvens FVO Västerbottensdelen. Fisket upplåts också till allmänheten, vilket är fastslaget i föreningens stadgar. Totalt är det över 300 fiskerättsägare i Byskeälven FVO Västerbottensdelen.

Dokumentet du nu håller i din hand beskriver fiskerättsägarnas långsiktiga vision, övergripande mål och hur nyttjandet av fiskeresursen i Byskeälven skall kunna utvecklas samt förslag på verksamheter som krävs för att nå vision och mål. Den långsiktiga visionen och de övergripande målen skall beslutas om på föreningens årsstämma och bör revideras och omprövas regelbundet.

Därutöver tas en årlig verksamhetsplan fram där verksamhet, kostnader, ansvar och utförare årligen beslutas på föreningens årsstämma. Verksamhetsplanen bör strukturera arbetet både kortsiktigt (1 år) och långsiktigt (3 år). Vision, övergripande mål och samt verksamhetsplanen utgör tillsammans förvaltnings- och utvecklingsplan för Byskeälvens FVO Västerbottensdelen.

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen avser att förvalta fiskbeståndet på ett hållbart sätt och kommer att i möjligaste mån delta i det lokala, regionala, nationella och internationella arbetet med förvaltningen för respektive art. Förvaltnings- och utvecklingsplanen avser att i första hand ge en tydlig bild av den verksamhet som Byskeälvens FVO Västerbottensdelen själva bedriver och avser genomföra. Den belyser även andra verksamheter som i dagsläget planeras eller årligen utförs av andra intressenter/myndigheter.

Vision:

Fisket i Byskeälven ska vara en starkt bidragande anledning till älvdalens utveckling. Genom en framsynt och hållbar förvaltning av älven tillgängliggörs ett unikt och attraktivt fiske för alla.

Innehållsförteckning

2

5

6

7

7

8

*Mål för fiskeförvaltningen av Byskeälven*9

*Mål med infrastruktur längs Byskeälven*9

*Ekonomiska mål*10

11

- V1. ÖVERSYN AV FISKEVÅRDSOMRÅDETS STADGAR13
- V2. OMVÄRLDSBEVAKNING OCH FÖRANKRING13
- V3. KUNSKAPSHÖJANDE INSATSER FÖR FISKERÄTTSÄGARE14
- V4. DELTA I DET REGIONALA ARBETET MED LAX OCH ÖRINGSFÖRVALTNING14
- V5. KÖP AV TJÄNSTER MOTSVARANDE KOSTNAD FÖR EN ÅRSANSTÄLLD15
- V6. KVALITETSSÄKRING AV INSAMLAD DATA FRÅN ÄLVEN16
- V7. GENOMFÖRA PROVFISKEN INOM NATIONELLA ÖVERVAKNINGSPROGRAMMET16
- V8. GENOMFÖRA YTTRELIGARE ELFISKEN FÖR ATT KONTROLLERA SPRIDNING OCH TÄTHETER PÅ FLER OMRÅDEN.17
- V9. SMOLTUNDERSÖKNINGAR18
- V10. FÖRBÄTTRA DRIFTSÄKERHETEN AV FISKRÄKNINGEN I FÄLLFORS18
- V11. FISKUPPVANDRINGSKONTROLL - UTGÅR19
- V12. UTREDA LEKPERIOD OCH SAMMANSTÄLLA LEKOMRÅDEN FÖR LAX OCH ÖRING.19
- V13. UPPDATERA INFORMATION ANGÅENDE PRODUKTIONSAREALER20
- V14. GENOMFÖRA KRÄFTPROVFISKE FÖR ATT UNDERSÖKA STORLEKEN PÅ BESTÅNDET.21
- V15. TA FRAM EN FÖRVALTNINGSSTRATEGI FÖR ÖVRIGA FISKARTER I ÄLVEN.22
- V16. SÄKERSTÄLLA ATT BIFLÖDEN KAN NYTTJAS FÖR ÖRING OCH LAX22
- V17. BYSKEBÄCKEN, EN FRAMTIDA HAVSÖRINGSBÄCK23
- V18. SE ÖVER FÖRVALTNINGEN AV INPLANTERINGSVATTEN23
- V19. INLÖSEN AV FISKEPLATSER24
- V20. ÖVERSYN AV FISKEKORT OCH PRISER24
- V21. ÖVERSYN AV FISKEREGLER25
- V22. OBLIGATORISK FÅNGSTRAPPORTERING I BYSKEÄLVEN25
- V23. EXKLUSIVA/KVOTERADE STRÄCKOR26
- V24. FISKETILLSYN26
- V25. ANVÄNDA HEMSIDA OCH SOCIALA MEDIER FÖR INFORMATIONSSPRIDNING OCH MARKNADSFÖRING27
- V26. METOD FÖR ATT FÅNGA BEHOV SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG28
- V27. ÄNDAMÅLSENLIG STRATEGI FÖR INFRASTRUKTUR LÄNGS ÄLVEN28
- V28. ÄNDAMÅLSENLIGA PARKERINGAR LÄNGS ÄLVEN29
- V29. ÄNDAMÅLSENLIG SKYLTVÄRNING LÄNGS ÄLVEN30
- V30. ÄNDAMÅLSENLIG DRIFT OCH UNDERHÅLL AV FVOs INFRASTRUKTUR30
- V31. ÄNDAMÅLSENLIGA AVTAL SOM ÄR VIKTIGA FÖR FVO (AVSER ENDAST INFRASTRUKTUR LÄNGS ÄLVEN)31
- V32. ÅRSSTÄMMA31

33

35

Historik ändringar

Datum	Notering	Författare	Godkänd
2022-04-22	Ändringar efter stämmobeslut 2019-03-31, §15. (Avsnittet V5 ändrat.) Ändringar efter stämmobeslut 2022-03-20, §16 c och d. (Avsnitten V25, V26, V27, V28, V29, V30 samt V31 ändrade.)	Ewa Brännström	2019-03-31 2022-03-20
2022-09-29	Ändringar efter stämmobeslut 2022-03-20, §16 e. (Avsnittet ” Organisation för Byskeälvens FVO Västerbotten” ändrat.)	Ewa Brännström	2022-03-20
2023-02-15	En större översyn som bla innehåller översyn av samtliga tidsperioder och ansvariga, tillägg av budget för förvaltningsgruppen samt översyn av texter.	Styrelsen	
2025-02-11	En liten justering i verksamhetsplanen på årtal har gjort av förvaltningsgruppen. Inga ändringar i vad som ska göras.	Styrelsen	

Byskeälven

Byskeälven är nästan 23 mil lång och har sitt källflöde uppe i Arvidsjaur kommun, i det sjörika skogs- och myrlandskapet norr om Storavan. Som älvens källflöde räknas Järferälven där sjöarna Västra Järfojaur och Östra Järfojaur återfinns i den övre delen. Järferälven som rinner genom Västra Kikkejaure, mynnar i Arvidsjaursjön vilket även Svärdälven och Långträskälven gör. Nedströms Arvidsjaursjön finns ett flertal betydelsefulla större biflöden som många fungerar som uppväxtområden för lax och öring. Räknat medströms är Kelisån (med de stora sjöarna Pjesker och Gråträsket), Bäverån, Långträskån, Ålsån och Tvärån. Byskeälven mynnar i havet i samhället Byske, tre mil norr om Skellefteå.

Byskeälven är en outbyggd älv som har kvar sitt naturliga flöde med kraftig vårflood och perioder med mycket lågt flöde på vintern. Avrinningsområdet är 3662 km² stort (24 % ligger inom Västerbotten) och medelvattenföringen ligger på 42,5 m³/s med vårflood på 235,1 m³/s och lågvattenföring på 11,2 m³/s. Den stora variationen i vattenföringen är även något som återkommer i namnet Byskio, vilket betyder "den svällande" och syftar på de häftiga variationer i vattenföringen som uppkommer till följd av den låga andelen sjöprocenten nedströms källsjöarna. Den nedersta delen, från Bjurselet till havet, faller ca 38 meter på 11 kilometer.

Byskeälven är även utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv och ingår i EU:s nätverk av skyddad natur, Natura2000. Älven är även skyddad mot vattenkraftutbyggnad enligt Miljöbalken (4 kap. 6§).

Älven har skonats från vattenkraftsutbyggnad men påverkades kraftigt av de schaktningar, sprängningar och kanaliseringar som genomfördes under flottningsepoken fram till 1960-talet. Sedan 1980-talet har mängder med biotopvårdande insatser utförts i älven enligt rådande metodik kring biotopvårdsarbete. Metodiken och effekterna av biotopvård i rinnande vatten är något som utvecklats mycket från tidigt 1980-tal till idag. Detta medför att många älvsträckor som tidigare åtgärdats i Byskeälven kan vara i behov av kompletterande åtgärder för att uppfylla aktuella målsättningar med biotopvård och älvens förvaltning. I detta sammanhang bör även alla Byskeälvens biflöden uppmärksammas och åtgärdas.

Byskeälven är klassad som vildlaxälv med en älvsspecifik stam av både lax (*salmo salar*) och öring (*salmo trutta*). Uppgången på lax i Byskeälven har ökat under 2000-talet och har sedan år 2014 legat över 5000 laxar förbi Fällforsen, 3 mil från mynningen. År 2016 sattes nytt rekord för uppgången av lax på 7280 laxar. Uppgången av öring var endast 264 fiskar. I Fällfors finns två fiskvägar med installerade fiskräknare av VAKI-modell, det är dock möjligt för lax att ta vägen upp genom fallet vid optimala förhållanden.

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen

Byskeälvens FVO västerbottensdelen består av ca 350 fiskerättsägare och förvaltar en ca 10 mil lång sträcka av Byskeälven samt ett antal biflöden och mindre tjärnar. Området ligger inom Skellefteå kommun, i Västerbottens län. Sedan slutet på 1990 talet har det genomförts fiskräkning i anslutning till de två fiskvägar som finns förbi fallet i Fällfors. Den senare ”nya fiskvägen” ligger på norra sidan älven och färdigställdes år 2000. Från början användes fiskräknare (VAKI) som endast registrerade passager upp och ned, för att sedan följa med i den teknikutveckling som skett av fiskräknare under början av 2000-talet, till att nu filma alla individer för att få bättre storleksbedömning samt artbestämning av alla individer.

Föreningen upplåter fiskekort för fiske i älven samt i de fem inplanteringssjöarna i de västra delarna av fiskevårdsområdet. Fiskekortsförsäljning sker idag mestadels via IFiske.se. Fiskekorts-försäljningen var 2024 ca 1,9 miljoner. Utöver de fiskekort som säljs till allmänheten har alla fiskerättsägare rätt att lösa ett fiskerättsbevis för sitt eget fiske samt att utfärda gästkort.

Fiskevårdsområdet har främst fokuserat sitt arbete på förvaltning av lax och öring och arbetat en hel del med fiskevårdande åtgärder (biotopvårdande åtgärder i älven, inlösen av fiskeplatser i havet mm) vilket tillsammans med en förändrad fiskepolitik i EU och Sverige har lett till en ökad uppgång på lax sedan år 2011. En viktig del i detta arbete är kunskap både på uppgång av fisk i älven men även hur mycket fisk som vandrar ut eller fångas i älven. För detta har fiskevårdsområdet en väl fungerande fångstrapportering av lax och öring, som sker digitalt. Det finns även ett flertal älvs specifika fiskeregler utöver de fiskeregler som styrs av FIFS. För att kontrollera efterlevnaden har det sedan lång tid genomförts fisketillsyn i älven.

Övergripande mål för Byskeälven

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen förvaltar ett område som är intressant på många nivåer i samhället idag, både i ett regionalt-, nationellt- och ett internationellt perspektiv. Detta omfattande intresse har sitt ursprung i lax och öring som lever i Byskeälven under delar av sina livscyklar och idag inte uppnår önskade beståndsnivåer. Men även för att det finns ett stort samhällsekonomiskt värde i landsbygdsutveckling genom en turismutveckling av våra naturresurser, dit bland annat fisketurismen räknas in.

Havs- och vattenmyndigheten (HAV) har i rapporten Förvaltning av lax och öring 2015:20 arbetat fram ett flertal förslag på övergripande- och förvaltningsmål för att utforma en hållbar förvaltning och utveckling av lax och öring i Sverige.

De övergripande målen för förvaltning av lax och öring för Byskeälven är enligt Havs- och vattenmyndigheten:

- Förvaltningen av laxen och havsöringen ska vara ekosystembaserad och beståndsspecifik.
- Naturligt förekommande bestånd av lax och havsöring skall genom fiskevårdsåtgärder bevaras, stärkas och återuppbyggas inom älvens hela naturliga utbredningsområde.
- Naturproducerande bestånd av lax och öring ska återetableras där så är möjligt i vattendrag och vattenområden där det tidigare förekommit naturligt.
- Mängden lax och havsöring som återvandrar till Byskeälvens och dess närliggande kustområde skall öka.
- Såväl beståndens storlek som andra kvalitetsaspekter på bestånden ska ge goda förutsättningar för fiske efter lax och havsöring i Byskeälven och dess närliggande kustområde.

Förvaltningsmål för lax och öring

En förvaltning av lax och öring enligt dessa förvaltningsmål kommer att bidra till att uppfylla flera nationella mål som berör vattenkvalité, lax och öring. Havs och vattenmyndigheten har utformat ett flertal förvaltningsmål för att stärka de övergripande målen men även för att stärka ett genomförande av bland annat Ramdirektivet för vatten, Sveriges miljökvalitetsmål och Art- och Habitatdirektivet.

De föreslagna förvaltningsmålen som berör förvaltning av lax och öring i Byskeälven är enligt Havs- och vattenmyndigheten:

- En beståndsspecifik förvaltning av både lax och öring ska eftersträvas i såväl den internationella, nationella som lokala förvaltningen.

- De svenska bestånden av naturproducerad vild lax ska nyttjas långsiktigt hållbart på nivåer där bestånden når minst 80 % av den potentiella smoltproduktionen. Målen för den naturliga produktionen ska uppnås så snart som möjligt dock senast 2025. Bestånd som inte bedöms nå dessa mål 2025 ska identifieras, orsakerna klarläggas och en åtgärdsplan för att restaurera bestånden tas fram senast år 2020.
- Individuella förvaltningsmål bör om möjligt utvecklas för varje enskilt laxbestånd. Bestämmelserna för fiske på varje bestånd ska så långt som möjligt anpassas till beståndets status.
- Förvaltningen av lax och öring ska långsiktigt bidra till att utveckla ett ekologiskt, socialt- och ekonomiskt hållbart fritidsfiske, fisketurism och yrkesfiske.
- Fiske på blandade bestånd av vild och odlad lax i havet ska undvikas och bestämmelserna för fiske ska utformas med hänsyn till det svagaste beståndet.
- En lokalt anpassad förvaltning bör utvecklas som ett komplement till den nationella förvaltningen.
- Det ska utarbetas nationella riktlinjer för uppföljningen av beståndsmål. Uppföljningen ska omfatta nyttjande, datainsamling och kontroll. Riktlinjerna ska även omfatta vilka förvaltningsåtgärder som bör vidtas beroende på beståndens status.
- Bestånden av öring ska i första hand förvaltas utifrån ett bevarande- och nyttjande perspektiv där beståndsstorlek och naturlig ålders- och storleksfördelning utgör förvaltningsmål.

Lokala förvaltningsmål

För en lokal förvaltningsorganisation, som för Byskeälvens FVO Västerbottensdelen, är det viktigt att ta del av andra aktörer och myndigheters målsättningar med förvaltningen av fiskarter och formulera egna mål för verksamheten som anpassas till de lokala förutsättningarna i älvdalen och de vatten vi förvaltar.

Målsättningar med förvaltningen av ett fiskevårdsområde är betydligt mer omfattande än förvaltning alla förekommande fiskarter. Det är även viktigt att ta fram målsättningar som omfattar infrastruktur och kunskapsuppbyggnad för fiskerättsägare men även en ekonomisk målsättning med verksamheten.

Förvaltnings- och utvecklingsplanen skall vara adaptiv och revideras regelbundet (verksamhetsplanen) respektive vart femte år (vision) med beslut på årsstämman.

Mål för fiskeförvaltningen av Byskeälven

- 1) Det är viktigt att vi har en balans mellan nyttjande och bevarande av resursen och påverkan på älvdalen och det natur-arv vi fiskerättsägare förvaltar.
- 2) Kunskapsnivån kring fiskeförvaltning av Byskeälven ska kontinuerligt öka hos styrelsen och fiskerättsägarna.
- 3) Förvaltningen av fiskebestånden ska långsiktigt bidra till att utveckla ett ekologiskt, socialt- och ekonomiskt hållbart fritidsfiske och fisketurism i älvdalen.
- 4) Allt fiske i Byskeälven ska så långt som möjligt anpassas efter respektive fiskebestånds status.
- 5) Datainsamling sker kontinuerligt genom uppvandringskontroll i Fällforsen, elfiske, fångstrapportering etc. av fiskevårdsområdet och/eller av olika myndigheter.
- 6) Uppgången på lax har senaste åren varit stabil. Målsättningen är ett ökat bestånd av lax.
- 7) Öringsbeståndet i Byskeälven är svagt. Åtgärder ska göras för att stärka detta i både älven och dess biflöden.
- 8) En förvaltningsstrategi för alla övriga fiskarterna i älven (utöver lax och öring) bör tas fram.
- 9) Förutsättningar för kräftfiske för fiskerättsägarna i Byskeälven ska undersökas.
- 10) Möjligheterna för skyddsjakt på mink, säl och skarv inom avrinningsområdet ska ses över.

Mål med infrastruktur längs Byskeälven

- 1) De regler och den infrastruktur som finns längs älven ska respekteras och följas av alla och detta ger en ökad trivsel och mindre slitage inom fiskevårdsområdet.
- 2) En strategi för arbetet med infrastruktur, minskning av slitaget och nedskräpningen längs älven ska tas fram.
- 3) Underhåll av all infrastruktur längs älven ska ske kontinuerligt.
- 4) Markägaravtal med alla berörda fastighetsägare som påverkas av föreningens infrastruktur bör tas fram.
- 5) Parkeringsplatser längs älven ska iordningställas.
- 6) Skyltning av fiskeplatser längs älven och framtagande av ny fiskekarta till ska genomföras

- 7) Arbetet med att sprida engagemang och en gemensam värdegrund bland fiskerättsägarna och boende längs älven ska fortsätta
- 8) Spridningen av fiskegäster över älvens hela lax- och havsöringsförande sträcka skall öka.
- 9) Fiskevårdsområdet ska definiera krav gällande samarbetspartners i framtiden.

Ekonomiska mål

- 1) Långsiktig ekonomisk planering och målsättning för fiskevårdsområdet bör ske kontinuerligt.
- 2) Intäkten från fiskekortsförsäljningen ska öka för att utvecklingen av fiskevårdsområdet och älvdalen ska vara möjlig.
- 3) Intäkter från sålda fiskekort skall i första hand återinvesteras i förvaltningen, fiskevården och fisket i älven samt främja fiskerättsägarnas gemensamma intressen. Förvaltningen av fiskeresursen ska alltid prioriteras.
- 4) 20 % av fiskekortintäkten ska årligen användas för underhåll av infrastruktur längs älven (driftsbudget infrastrukturgruppen).
- 5) 15% av fiskekortintäkten ska årligen användas för förvaltningen av älven, fiskevårdsåtgärder samt kostnader kring detta (driftsbudget förvaltningsgruppen).

Verksamhetsplan för Byskeälvens FVO Västerbottensdelen

Verksamhetsplanen är ett verktyg för att på ett strukturerat sätt arbeta med de målsättningar som fiskerättsägarna tillsammans tagit fram. Olika verksamheter påverkar olika delmål och allt arbete driver mot den Vision som tagits fram.

Det finns behov av att arbeta med flera typer av verksamheter. Alltifrån biologiskt återställningsarbete och insamling av data från älvens fiskbestånd, till att arbeta med information och att utveckla infrastrukturen längs älven. Detta möjliggör för fiskerättsägare att engagera sig i de frågor och verksamheter de är intresserade av eller vill vara med och påverka, med vetskapen att allt arbete som utförs följer de mål och den vision som antagits av stämman.

Tabell 1. Verksamheter som kan genomföras i Byskeälven som bidrar till att uppfylla vision och uppsatta mål med förvaltningen av älven.

ID	Verksamhet	Mål	Tid	Ansvarig
V1	Översyn av fiskevårdsområdets stadgar	Uppdaterade stadgar	Löpande	Styrelsen
V2	Omvärldsbevakning och förankring	Årliga möten med markägare, fiskerättsägare, entreprenörer och närliggande fiskevårdsområden	Löpande	FVO
V3	Kunskapshöjande insatser för fiskerättsägare	Förankring och utbildning	Löpande	FVO
V4	Delta i det regionala arbetet med lax och öringsförvaltning	Kunskapshöjande och omvärldsbevakning		FVO
V5	Köp av tjänster motsvarande kostnad för en årsanställd	Anlita personal för olika typer av uppdrag	Löpande	FVO
V6	Kvalitetssäkring av insamlad data från älven	Biologisk datainsamling	Löpande	FVO
V7	Genomföra provfisker inom nationella övervakningsprogrammet	Täthetsdata för 0+ och >0+ med hög kvalitet	Årligen	Länsstyrelsen
V8	Genomföra ytterligare elfisker för att kontrollera spridning och tätheter på fler områden.	Ökad kännedom om utbredningsområde för lax och öring	2025	Förvaltnings-gruppen
V9	Smoltundersökningar	Skattning av smoltproduktion	Avaktar LST beslut	Styrelsen/förvaltnings-gruppen
V10	Förbättra driftsäkerheten av fiskräkningen i Fällfors	Framtagna rutiner	Löpande	FVO, Skellefteå kommun
V11	Utgår			
V12	Utreda lekperiod och sammanställa lekområden för lax och öring	Biologisk datainsamling	Vid behov	Förvaltnings-gruppen

V13	Uppdatera information angående produktionsarealer	Rätt ingångsdata för MSY-skattning/mål	Bevaka	Förvaltnings-gruppen
V14	Genomföra kräftprovfiske för att undersöka storleken på beståndet.	Standardiserat provfiske för att kontrollera beståndet på ett avgränsat område.	2025	Förvaltnings-gruppen
V15	Ta fram en förvaltningsstrategi för övriga fiskarter i älven.	Lyfta övriga arter och skapa möjligheter för ett hållbart nyttjande av dessa.	2025	FVO
V16	Säkerställa att biflöden kan nyttjas för öring och lax	Inventera vandringshinder och utföra åtgärder vid behov	2025	FVO, Förvaltnings-gruppen, Skellefteå Kommun
V17	Byskebäcken, en framtida havsöringsbäck	Tillgängliggöra bäcken för havsöring.	Vi avvaktar beslut	Styrelsen
V18	Se över förvaltningen av inplanteringsvatten		2025	Förvaltnings-gruppen
V19	Inlösen av fiskeplatser	Förbättra möjligheten för uppvandring av lax och öring i	Löpande	FVOt
V20	Översyn av fiskekort och priser		Årligen	Styrelsen
V21	Översyn av fiskeregler	Underbyggda regler med koppling till ekologiska målet och FIFS.	Kontinuerligt	FVO
V22	Obligatorisk fångstrapportering	Datainsamling	Kontinuerligt	FVO
V23	Exklusiva/kvoterade sträckor	Frågan lagd i malpåse.		Styrelsen, Förvaltnings-grupp, ev arbetsgrupp
V24	Fisketillsyn	Väl fungerande fisketillsyn inom fiskevårdsområdet och i havet	Löpande	Styrelsen, Tillsyns-gruppen
V25	Använda hemsida och sociala medier	Sprida information	Löpande	FVO, Info-gruppen
V26	Metod för att fånga behov, synpunkter och förslag.	Samla behov, synpunkter och förslag på ett ställe.	Löpande	FVO, Info-gruppen
V27	Strategi för infrastruktur	Ändamålsenlig strategi för infrastruktur Enhetlig hantering av infrastrukturobjekt. Använda lokala resurser.	Löpande	FVO, Infrastruktur-gruppen
V28	Parkeringar längs älven	Ändamålsenliga parkeringar	Löpande	FVO, Infrastruktur-gruppen
V29	Skyltning längs älven	Ändamålsenlig skyltning	Löpande	FVO, Infrastruktur-gruppen
V30	Drift och underhåll av infrastruktur	Ändamålsenlig drift och underhåll av infrastruktur	Löpande	FVO, Infrastruktur-gruppen
V31	Avtal med berörda längs älven	Mall för avtal för nyttjande av mark.	Löpande	FVO

V32	Årsstämma	Verksamhet, mål och vision lyfts på årsstämma.	Vid behov	Styrelsen
-----	-----------	--	-----------	-----------

V1. Översyn av fiskevårdsområdets stadgar

För en långsiktigt och hållbar förvaltning av Byskeälvens FVO Västerbottensdelen är det viktigt att verksamheten är förenlig med de antagna stadgarna. Det är av den anledningen mycket viktigt att en översyn genomförs för att kontrollera att föreningens Vision och Mål är förenligt med stadgarna.

Stadgarna för fiskevårdsområdet är relativt övergripande formulerade för att man ska slippa justera dem alltför ofta. Dock förändras sakförhållanden över tid och kan behöva ses över och justeras. Det är då viktigt att känna till att om en översyn leder till att fiskevårdsområdet vill ändra i stadgarna så gäller följande: ”17 § En fiskevårdsområdesförenings beslut om ändring av stadgarna ska, i den mån ändringen gäller bestämmelser som avses i 16 §, prövas av länsstyrelsen, varvid bestämmelserna i denna lag om villkoren för och förfarandet vid bildande av fiskevårdsområde ska tillämpas. Innan länsstyrelsen fastställt stadgarna i deras nya lydelse får de inte tillämpas av föreningen. Lag (2010:1874).”

Då stadgarna utgör ramen för ett fiskevårdsområdes verksamhet kan en översyn också ge styrelserna möjlighet till att på ett konstruktivt sätt erinra medlemmarna om stadgarnas innebörd och betydelse för föreningen. Detta då förslag till ändringar i stadgarna ska beslutas på årsstämman.

Åtgärd

Styrelsen ska årligen se över stadgarna och vid behov formulera en proposition på revidering vid årsstämma.

När

Löpande.

Ansvar

Styrelsen.

V2. Omvärldsbevakning och förankring

Fiske, vandring och paddling är bara några av alla de aktiviteter som bedrivs i Byskeälven eller dess direkta närhet. Lax och öring är två av alla de arter som finns i älven och är helt beroende av att älven förvaltas på ett hållbart sätt. Det sker idag ett omfattande arbete med förvaltning av lax och öring på ett nationellt- och internationellt plan. Det är därför viktigt att fiskerättsägarna i längs Byskeälven är väl insatta i lax- och öringsförvaltning och vad som händer inom området.

Turismen är även något som växer i Sverige och i norra Sverige är det till stor del naturturismen som har haft en stark utveckling senaste åren. Byskeälven har en stor möjlighet att vara en stark bidragande del i en framtida utveckling av Byskeälvdal.

Åtgärd

Fiskevårdsområdet ska löpande ordna/delta på möten med fiskerättsägare, fastighetsägare, turismentreprenörer, närliggande fiskevårdsområden, Skellefteå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten samt SLU för att ha aktuell information om vad som händer och sker i och längs älven.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V3. Kunskapshöjande insatser för fiskerättsägare

Att förvalta ett fiskevatten är förenligt med ett stort ansvar och många åtaganden. För att fiskerättsägarna ska ha möjlighet att bedriva en lokal förvaltning behövs kunskap inom många olika områden, alltifrån sportfiske och fiskeförvaltning till lantmäteri frågor och ekonomi. Av den anledningen är det viktigt att många olika kompetenser engagerar sig i fiskevårdsområdesföreningen men även att det löpande sker utbildning av fiskerättsägare.

En grundförutsättning för att kunna arbeta för en uppsatt vision och nå de mål man satt upp för fiskevårdsområdet är att fiskerättsägarna har grundläggande kunskap om älvens ekologi och nyttjande och varför en bra förvaltning är viktig för älvdalen.

Åtgärd

Planera och genomföra kunskapshöjande åtgärder för fiskerättsägare inom Byskeälvens avrinningsområde. Detta kan vara alltifrån studieresor till utbildningar inom fiskevård, fiskekologi, förvaltning, markfrågor men även bjuda in till intressanta föreläsningar om saker som berör fisket eller älvdalen i övrigt (t.ex. skogsbruk vid vatten, landsbygdsutveckling, turism).

När

Löpande, gärna 1-2 tillfällen per år.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V4. Delta i det regionala arbetet med lax och öringsförvaltning

Länsstyrelsen har för avsikt att samla representanter från samtliga intressegrupper vad gäller laxen och havsöringen i Västerbotten. I länet finns åtta laxälvar och dessa älvars organisationer står alla inför arbetet att ta fram beståndsspecifika förvaltningsplaner och utveckla fisket på hållbart sätt. Det är här viktigt att länsstyrelsen ser till att det finns representanter även från de delar av älvarna som ligger i Norrbotten. Därutöver nyttjas laxen och öringen också på kusten i form av yrkesfiske och fritidsfiske. Länsstyrelsen ser ett värde i

att formera ett laxråd där representanter från fiskevårdsområden i alla älvar, länsstyrelsen, sportfisket, yrkesfisket och även kommuner och turismnäringen bör ingå.

I ett laxråd kan erfarenhet från enskilda älvar och kustområden delas till hela länet och rådet kan också fungera som en nod mellan fiskerättsägarna och statlig myndighet (HaV). I rådet kan enskilda älvars förslag till förändringar i t.ex. FIFS behandlas och kanske remissas regionalt innan det vidarebefordras till HaV för beslut. Sannolikt kan ett sådant förfarande underlätta HaVs beslutstagande och därmed skynda på annars ofta ganska långdragna processer.

Åtgärd

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen ska utse 1-2 representanter för att sitta med i ett framtida laxråd i länet, när det startar upp.

När

Beroende på hur länsstyrelsens arbete med laxråd fortskrider.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V5. Köp av tjänster motsvarande kostnad för en årsanställd

Det huvudsakliga utvecklingsarbetet inom föreningen planeras av styrelsen tillsammans med fokusgrupper. Dessa tar därmed hand om arbetsuppgifter som genereras året runt.

Förvaltningsgruppen skapar underlag för arbete med fiskevård, samt håller sig uppdaterad gällande utvecklingen av lax och öringsförvaltningen på nationell och regional nivå. Gruppen arbetar även för utveckling för andra arter. Fiskeregler och övriga förvaltningsfrågor tillhör också gruppen.

Tillsynsgruppen planerar och genomför schemalagd samt frivillig tillsyn och bidrar med information om läget efter älven. Tillsynspersonernas rapporter är ett viktigt underlag för hur fiskeförvaltningen skall utvecklas. Tillsynspersonerna möter besökare efter älven och lyssnar av gällande frågor som bör hanteras inom föreningen.

Infrastukturgruppen ser till att fiskevårdsområdet kan erbjuda en god kvalitet vad gäller underhåll av vägar, byggnader och parkeringsplatser. Gruppen kartlägger behov längst efter hela sträckan från kust till länsgränsen, ser till att skyltning och information uppdateras och planerar även för röjning av sly.

Informationsgruppen ansvarar för att uppdatera information och sköter nyhetsflödet på sociala medier och hemsidan. Informationsgruppen genomför informationsmöten på flera platser efter älven.

Styrelsemedlemmarna tar idag ett gemensamt ansvar, kontakter med samarbetspartners och myndigheter fördelas så att fler personer vet hur arbetet genomförs.

Föreningen behöver anlita personal för olika typer av uppdrag, många arbetsuppgifter skall genomföras under högsäsong och under barmarkspanneriod. Föreningen behöver därför ha möjlighet att arvoda personal och anlita entreprenörer. Föreningen behöver även ha möjlighet att anlita experter inom olika områden för att planera och utföra fiskevårdande insatser.

Åtgärd

Köpa tjänster som behövs för föreningens fortlöpande arbete.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V6. Kvalitetssäkring av insamlad data från älven

Det sker idag löpnade datainsamling av alltifrån vattenkemi till uppvandringskontroll av lax och öring. Det är därför viktigt att alla olika parter är medvetna om vilka parametrar som behövs och att det sker ett öppet samarbete för att säkerställa önskad kvalitet på all insamlad data från Byskeälven. All datainsamling är resurskrävande och kräver hantering på olika nivåer i arbetet med alltifrån fältprovtagningar till bearbetning och analys av data. För att kvalitetssäkra denna process är det av största vikt att SLU och HaV är tydliga med vilka behov av data de har från Byskeälven för att föreningen ska ha möjlighet att bistå i detta arbete.

Åtgärd

Årligen bistå SLU och HaV med önskad data från föreningens verksamhet.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V7. Genomföra provfisker inom nationella övervakningsprogrammet

I Byskeälven har det under lång tid genomförts provfisker (elfisker) genom det nationella övervakningsprogrammet för lax och havsöring. Sedan 1980-talet har ett 11 lokaler fiskats årligen i Västerbotten (tabell 2) och fyra ytterligare lokaler i Norrbotten. Genom dessa provfisker erhålls mått på tätheten av lax- och öringsungar (antal ungar/100 m²).

Tabell 2. Koordinater för de provfiskelokaler i Byskeälven som ligger inom Byskeälvens FVO Västerbottensdelen och ingår i det nationella programmet för laxövervakning. Dessa lokaler fiskas årligen.

Lokal	x-koordinat	y-koordinat
Hårdängesforsen	7218020	1750720
Treholmsforsen	7220990	1746940
Skogforsen	7222350	1744780
Skogsbo	7223210	1744050
Åkerforsen	7224860	1743570
Uddholmarna	7245510	1714710
Blankforsen	7247700	1710690
Blankforsen	7247970	1711500
Tjälamyrforsen	7248940	1707640
Myrheden	7252960	1695350
Holmforsen	7252960	1695350

Åtgärd

Länsstyrelserna fortsätter med provfiske av de totalt 15 monitoringslokalerna i Byskeälven.

När

Årligen i augusti-september.

Ansvar

Länsstyrelsen i Västerbotten.

V8. Genomföra ytterligare elfisken för att kontrollera spridning och tätheter på fler områden.

Utöver det årliga provfisket efter lax- och öringssyngel enligt det nationella övervakningsprogrammet i Byskeälven är det viktigt att ytterligare lek- och uppväxtområden i Byskeälven börjar undersökas. Detta i syfte att övervaka laxens och öringens utökade utbredning i älven.

I mitten av 2000-talet gjordes en insats med fler elfiskelokaler i Byskeälven i syfte att följa upp de biotopvårdande åtgärder som då genomfördes. Vissa av dessa elfiskelokaler kan vara lämpliga att åter ta in i uppföljningen av lax och öring i älven.

Åtgärd

Utreda möjlighet till utbildning för elfiske under 2023, var det går hyra/köpa elfiskeaggregat och övrig utrustning osv. Ta fram plan för vilka platser som kan vara lämpliga för elfiske, samt strategi för hur detta i så fall kan ske.

När

2023.

Ansvar

Förvaltningsgruppen.

V9. Smoltundersökningar

Kunskap om hur mycket smolt som vandrar ut ur Byskeälven utgör viktig information för att uppnå god förvaltning av älvens lax- och öringsstam. Smolten utgör också den fas i livscykeln som mäts för att följa upp det nationella laxförvaltningsmålet. Genom att koppla elfiskeresultatet (yngelproduktionen) till hur stort antal smolt som lämnar älven kan överlevanden för yngel till smolt erhållas vilket ger information om hur förhållandena har varit under yngelns uppväxttid fram till smoltstorlek. Vanligen nyttjas så kallade smolthjul för skattning av smoltproduktionen.

För att erhålla uppgifter om en älvs smoltproduktion måste smoltutvandringen undersökas 2-3 år. Detta då antalet utvandrande smolt varierar mellan år. Det är därför önskvärt att en smoltundersökning genomförs i Byskeälven inom en snar framtid. Då det redan idag finns smolthjul inom SLU och Länsstyrelsens regi är det önskvärt att de genomför undersökningen i Byskeälven tillsammans med Byskeälvens FVO Västerbottensdelen. Fältarbetet är relativt omfattande och då det handlar om arbete på vatten bör det till stor utföras av två personer med rätt kompetens.

Data analyseras i nästa steg av SLU.

Åtgärd

Verka för att Byskeälven kan få del av möjligheten till ett smoltutvandringsprojekt.

När

Löpande.

Ansvar

Styrelsen/Förvaltningsgrupp.

V10. Förbättra driftsäkerheten av fiskräkningen i Fällfors

Data om uppvandrande lax och havsöring från fiskräknarna i Fällfors är viktig ur flera aspekter med avseende på en hållbar förvaltning av Byskeälven.

För fiskeförvaltningen är det av stor vikt att samla in data på hur mycket vuxen lekfisk som återvänder i kombination med yngeldata (elfiske) information om båda arternas hela livscykel vilket ligger till grund för prognoser av t.ex. framtida yngelproduktion. Data från fiskräknare är precis som fångstrapporter viktiga delar i Byskeälvens marknadsföring för att locka till sig besökare till älven.

Räknarens automatiska registrering av fiskar som vandrar upp läggs idag upp på Skellefteå kommuns hemsida <http://www.skelleftea.se/upplev/friluftsliv/fiske/laxcenter>. Där är det tydligt att det är preliminära siffror som kan komma att justeras när analysen av fiskräkningen genomförs under hösten.

Det har dock förekommit en del driftsstörningar på fiskräknaren i Fällfors och det vore därför bra att det togs fram rutiner på hur driftsstörningarna hanteras och dokumenteras. Det är viktigt att detta är förankrat med fiskevårdsområdet och att har löpande kännedom om den verksamhet som bedrivs i älven.

För att minska driftsstörningarna på fiskräknarna bör det finnas en del reservdelar på plats för att snabbt åtgärda eventuella återkommande problem.

Åtgärd

Ta fram och förankra rutiner med skötsel av fiskräkningen i Fällfors.

När

2023.

Ansvar

Fiskevårdsområdet och Skellefteå kommun.

V11. Fiskuppvandringskontroll - utgång

V11 utgår eftersom beslut tagits om att inte längre använda Simsonar fiskräknaren Simsonar.

V12. Utredda lekperiod och sammanställa lekområden för lax och öring.

För att möjliggöra ett uttag på fisk är det av största vikt att Byskeälvens reproduktion av fisk håller en önskad nivå, enligt både egna målsättningar och målsättningar satta av myndigheterna. En av de viktigaste aspekterna i detta är att den fisk som vandrat upp i älven inte störs när den leker, och att man är ytterst varsam med påverkan på lekområdena efter lekperioden.

Eftersom lekfisk ofta blir aggressivare och även samlas i större ansamlingar i områden som lämpar sig för lek, är det ofta lättare att fånga lekfisk. Denna del av fiskens livscykel är en av de känsligaste perioderna då en störning eller ett uttag på lekfisk kommer att påverka älvens bestånd negativt. Både lax och öring leker i rinnande vatten, ofta på fina nackar där det finns gott om material lämpat för lek, så kallat lekgrus. Leken sker på hösten under perioden september-oktober. Vadning i älven på senhöstarna, på lekområdena, kan även det påverka dödligheten på rommen som ligger nedgrävs i gruset.

Av den anledningen finns det för vissa arter utpekade datum då fisket är förbjudet, 1 september – 14 oktober för öring och 1 september – 31 december för lax. Detta regleras i FIFS 2004:37 och gäller för samtliga älvar norr om latituden 63 30 N.

Länsstyrelsen och Havs- och Vattenmyndighet har under senare tid lyft frågan om att det bör införas en mer älvspecifik förvaltning av lax och öring för att möjliggöra ett nyttjande utifrån de lokala förutsättningarna. Det är dock mycket viktigt att den lokala förvaltningen utgår

utifrån känd kunskap både på lokal-, regional- och internationell nivå. Precis som med annat nyttjande är det av största vikt att det sker utan att äventyra det älvsspecifika beståndet av respektive art.

Det är viktigt att fiskevårdsområdet sammanställer allt känd kunskap om lekplatser och lektider för att kunna utforma älv specifika fiskeregler som tar hänsyn till lekperioden. Detta arbete påbörjades 2015 av Skellefteå kommun och Länsstyrelsen i Västerbotten tillsammans med flera lokala fiskevårdsområdesföreningar runt om i Västerbotten. Det är viktigt att man genomför studier gällande lektider under flera år, för att få kunskap om de variabler som kan variera mellan åren.

Åtgärd

Förvaltningsgruppen undersöker om möjlighet finns att genomföra en studie för att säkerställa när lax- och öring leker i Byskeälven. Val av metodik för genomförande av projektet bör ske i dialog med SLU. En förutsättning innan det är aktuellt är att en sådan studie kan kvalitetssäkras, Viktigt att man har en standardiserad metod, finns utbildning?

Studien-bör genomföras under minst 3 år för att ta hänsyn till skillnader mellan åren.

Inventeringen kräver ett flertal besök på älvens alla lekområden. Arbetet kan med fördel genomföras av flera personer på olika områden.

När

2023 och framåt.

Ansvar

Förvaltningsgruppen.

V13. Uppdatera information angående produktionsarealer

Det ekologiska målet baseras på älvens maximala smoltproduktion, där målet är att älven skall producera minst 80 % av den maximala smoltproduktion. För att beräkna en älvs maximala smoltproduktion väger man in många olika parametrar varav älvens sammanlagda produktionsareal är en.

Det finns idag beräkningar av dessa arealer för länets alla älvar men då dessa i de flesta fall inte är särskilt noggranna behöver de uppdateras och framförallt behöver man för Byskeälvens del räkna in alla biflöden och de övre delarna av avrinningsområdet som idag är laxförande, eller har potential att hålla lax. Det är viktigt att dessa skattningar är så exakta som möjligt då en felaktig skattning leder till att det uppsatta ekologiska målet då också blir fel.

Uppskattningen utförs genom att kombinera alla källor till information om habitat i älven, så som flygfoton, satellitbilder, fältinventeringar och lokalinformation. Utifrån detta material kan sedan älvens ytor klassas i olika kategorier av produktionsarealer (från utmärkta till

olämpliga) och därefter kan, med hjälp av elfiskedata, beräkningar av den totala produktionen (av yngel och smolt) skattas.

Åtgärd

Med hjälp av all tillgänglig information uppdatera Byskeälvens totala produktionsarealer för lax och havsöring.

När

2023.

Ansvar

Förvaltningsgruppen.

V14. Genomföra kräftprovfiske för att undersöka storleken på beståndet.

Fiskevårdsområdet deltog 2015 i ett projekt där det genomfördes ett 20-tal provfiske på kräfta i älvar och sjöar i närheten av Skellefteå. Genom detta projekt utfördes två provfiske på kräfta i Byskeälven. Ett översiktligt provfiske där det lades ut 50 mjärdar i grupper på 5-6 stycket från mynningen upp till nedströms Fällfors, samt ett provfiske i Kåtaselet där det fångats kräfta på 1980-talet.

Det översiktliga provfisket visade på att det finns kräftor på ett flertal lokaler i Byskeälven, dock är det svårt att bedöma statusen på bestånden utifrån de fåtaliga mjärdar som lades på respektive plats. Dock konstaterade det att det finns kräftor på flera ställen vilket är värt att undersöka mer. I Kåtaselet fångades inte någon kräfta i de 50 mjärdar som lades ut.

Detta sammanställdes sedan i en kräftskötselplan för Byskeälven där det finns bra information om flodkräftor och hur man förvaltar och förbättrar ett bestånd.

Kräftpesten har drabbat vårt närområde, viktigt att vi får kännedom om vilket bestånd vi har, så vi kan förvalta vårt kräftbestånd. Frågor har ställts från fiskerättsägare om ett mer officiellt kräftfiske, men man måste i steg 1 undersöka beståndet.

Åtgärd

Genomföra kräftprovfisken för att kontrollera beståndets status. Förvaltningsgruppen tar fram en plan för detta under våren 2023, köper in burar och genomför ett provfiske i större skala än det provfiske som tidigare skett.

När

2023.

Ansvar

Förvaltningsgruppen.

V15. Ta fram en förvaltningsstrategi för övriga fiskarter i älven.

I Byskeälven finns fler arter än lax och öring som hamnat i "skuggan" gällande förvaltning och nyttjande. Det är därför viktigt att man lyfter frågan hur man vill förvalta dessa arter nu och i framtiden. Finns det behov av fiskevårdande åtgärder för dessa arter, hur mår bestånden och hur ser fisketrycket ut idag? Fisket efter abborre, gädda, harr och sik sker i dag till stor del av lokalbefolkningen, men det finns även ett intresse bland turister i älvdalen att bedriva sportfiske på dessa arter. Det är dock viktigt att man hittar en hållbar modell för hur och var fisket kan bedrivas, förbudstider, tillsyn och prissättning etc.

Åtgärd

Ta fram och underhålla en förvaltningsstrategi för övriga arter i älven (utöver lax och öring).

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V16. Säkerställa att biflöden kan nyttjas för öring och lax

Biflöden till Byskeälven är viktiga reproduktionsområden för vandrande fiskarter, både för lek och för uppväxtområden för mindre fisk. Ett arbete med att säkerställa att biflöden kan nyttjas för vandrande fisk är därför nödvändigt att genomföra. Det är därför viktigt att ta del av äldre inventeringar och komplettera med nya för att alla vandringshinder ska elimineras och vattendragen åter ska bli en resurs för vandrade fiskarters fortlevnad. Det är här viktigt att specifikt titta på vattendragens utlopp i älven och vägtrummor samt eventuella dammar. Det kan alltid uppstå saker med tiden, ex en sten som rullar ner och blockerar en bäckmynning, viktigt med ett aktivt fortsatt arbete.

Åtgärd

Ett första steg är att sammanställa alla vandringshinder som finns i biflöden till Byskeälven genom att granska äldre inventeringar och nya inventeringar.

Arbetet bör ske i samarbete med Skellefteå Kommun som redan arbetar med detta och vill ha denna dialog i samband med restaureringen av älven

I nästa skede genomförs åtgärder för att ta bort vandringshinder. Detta enligt en tydlig plan om hur det ska ske.

Förvaltningsgruppen tar våren 2023 fram en "lathund" för vad man själv kan/får göra om man hittar exempelvis vandringshinder i ett vattendrag, och informerar fiskerättsägare om detta. Finns utbildning vi skulle kunna genomföra?

När

2023-2024.

Ansvar

Fiskevårdsområdet, Förvaltningsgruppen, Skellefteå Kommun.

V17. Byskebäcken, en framtida havsöringsbäck

Byskebäcken rinner ut i Byskeälven, nedströms nedersta forsen i älven men har idag tyvärr ett definitivt vandringshinder något hundratal meter från Byskeälven. Där finns idag en gammal kommunal anläggning i form av en "svandamm" där man tidigare höll ett antal gäss och änder för allmänhetens beskådning. Denna verksamhet har sedan många år upphört, men dammen är fortfarande ett vandringshinder.

Sträckan nedströms dammen har vid några tillfällen elfiskats och det fångades bland annat öring och lake. Genom att åtgärda detta vandringshinder skulle det möjliggöra för flera arter att nyttja denna strategiskt belägna bäck. Förutom öring och lax, skulle bäcken även vara intressant för andra fiskarter med vandringsbeteende som t.ex. havsharr och id.

Åtgärd

Fortsatt dialog med Skellefteå Kommun och Länsstyrelsen i frågan.

När

Löpande.

Ansvar

Styrelsen (det är dock fastighetsägaren som är ansvarig för återställning av bäcken).

V18. Se över förvaltningen av inplanteringsvatten

Fiskevårdsområdet har under många år satt ut fisk i fem olika sjöar i västra delen av fiskevårdsområdet för att tillgängliggöra ett fiske för de som inte intresserar sig för fiske efter lax och öring. Det är sjöarna Blanktjärn, Västra och Östra Skäljetjärnarna, Blankträsket och i Abborrtjärn.

Sjöarna har haft en viktig avlastning på älven. En stor del av de som fiskar är fiskerättsägare och boende längs älven, och med ökat fisketryck i älven har många av dessa valt att fiska i sjöarna. Nyttan av det ska inte underskattas. Sedan är frågan hur det går ihop ekonomiskt.

Skötsel och tillsyn av vissa av dessa vatten är inte heller det enklaste med tanke på deras geografiska placering. Sjöarna ligger relativt nära geografiskt, finns andra alternativ? Skäljetjärnarna är troligen ej aktuella som inplanteringsvatten inom en snar framtid pga. bildande av naturreservat.

Några av sjöarna avvattnas även till bäckar med ett lokalt öringsbestånd som i dagsläget håller bestånd av flodpärlmussla och på så sätt är mycket värdefulla. Viktigt att därför nogga specificera vilka arter man planterar ut. Inplantering av fisk kan även innebära att parasiter tillförs vilket kan skada fiskbestånd, och därmed även flodpärlmusslan.

Åtgärd

En utredning om inplanteringssjöarnas fortsatta drift bör genomföras utifrån syfte, rekreativvärde för fiskerättsägarna, ekonomi, placering och påverkan på skyddsvärda arter.

När

2023.

Ansvar

Förvaltningsgruppen med stöd av de som arbetat med utsättningar.

V19. Inlösen av fiskeplatser

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen har under många år engagerat sig i att mer lax och öring ska ta sig tillbaks upp till Byskeälven för att leka. Fiskevårdsområdet arbetar kontinuerligt med att arrendera fiskeplatser där annars fasta redskap kan användas. Liknande arbete sker idag på många ställen längs den svenska kusten och är en starkt bidragande orsak till en ökad tillgång på lax i älvarna.

Åtgärd

Fortsatt arbete med inlösen av fiskeplatser längs kusten, genom att arrendera fiskeplatser längs kusten.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V20. Översyn av fiskekort och priser

Fiskevårdsområdet erbjuder idag flera olika alternativ för att köpa fiskekort samt olika varianter på års- och dygnskort.

Dessa bör ses över årligen med hänsyn till rådande omständigheter.

Åtgärd

Detta bör ses över årligen med hänsyn till rådande omständigheter.

När

Årligen.

Ansvar

Styrelsen.

V21. Översyn av fiskeregler

I Byskeälven finns idag olika typer av fiskeregler som alla påverkar förvaltningen av lax och öring men även trivseln kring älven. De nationella reglerna som beslutas av Havs- och vattenmyndigheten (FIFS 2004:37) reglerar främst fisket efter lax och öring. Det finns även en hel del informella fiskeregler, som t.ex. rotationsfiske, för att ge fler chansen att komma åt de populära fiskeplatserna.

Fiskereglerna ska vara ett sätt att förvalta fiskeresursen på ett hållbart sätt och som även medför att man kan styra uttaget och fisketrycket. Med tanke på ändrade omständigheter så är det viktigt att fiskevårdsområdet har en adaptiv fiskeförvaltning så att man kan ändra reglerna efter behovet/situationen.

Det finns dock fler arter än lax och öring som behöver förvaltas på ett hållbart sätt genom moderna fiskeregler. Gädda, abborre, sik, harr och flodkräfta är andra arter som finns i älven och är mycket populära arter för sportfiske. Det är därför viktigt att fiskevårdsområdet har en långsiktig förvaltning även för dessa.

Av dessa ovanstående anledningar är det av största vikt att fiskereglerna för Byskeälven ses över kontinuerligt för att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar förvaltning av älven. Det är viktigt att fiskeregler förankras väl och får acceptans hos alla berörda parter.

Åtgärd

En adaptiv fiskeförvaltning är viktig för att på ett snabbt sätt kunna möta snabba omställningar.

När

Kontinuerligt vid behov.

Ansvar

Styrelsen, förvaltningsgruppen.

V22. Obligatorisk fångstrapportering i Byskeälven

Fisket efter lax och öring i älvarna har ingen nationell begränsning i uttag (kvot) annat än att enskild fiskare endast får behålla en lax per fiskedygn. Därutöver finns inte heller något nationellt krav på att fiskare skall rapportera sin fångst eller hur mycket (dagar) de fiskat. Fiskevårdsområdet har sedan många år en fångstbegränsning på 5 laxar och 5 öringar per fiskare och år.

I Byskeälven ska alla fiskare rapportera sin fångst genom att registrera detta på via iFiske.

Fiskevårdsområdet införde år 2012 en kontrollavgift kopplat mot fångstrapporteringen i älven. Denna innebär att alla fångster av lax och öring ska rapporteras inom 24 timmar, i annat fall kan en kontrollavgift tas ut av fiskaren.

Fångststatistik är ett mycket viktigt underlag för att möjliggöra en hållbar förvaltning av älvens olika fiskbestånd och efterfrågas av bl a Havs- och vattenmyndigheten och SLU.

Aktuell fångststatistik tillsammans med aktuella siffror på luppgången på lax och öring i älven är även av stort intresse för alla fiskare och inte minst för entreprenörer och turister längs älven.

Åtgärd

För en fortsatt långsiktig och hållbar förvaltning av älven är det viktigt att föreningen arbetar för att få en högre fångstrapporteringsgrad.

När

Kontinuerligt.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V23. Exklusiva/kvoterade sträckor

Önskemål om "egna" sträckor har hörts från turismföretagare ett par gånger de senaste åren.

Längs ner i Fällforsen finns en fiskepool, en väldigt kort sträcka men väldigt "het" vid rätt tidpunkt. Denna sträcka, ofta kallad "Fällforspoolen", grävdes ur för länge sedan just med tanken att ett exklusivt fiske kunde bli aktuellt för en turismföretagare längs älven. Man ville utveckla älven. Nu är den tanken något som kan realiseras.

Det finns många olika modeller på hur detta kan genomföras och vilka effekter det får för fiskerättsägare, besökare, landsbygdsutvecklingen och fiskbestånden. Det är därför viktigt att en utredning genomförs och ett anpassat system för fiskevårdsområdet tas fram.

Åtgärd

En utredning bör utredas utifrån juridisk rättighet, ekonomiskt och med hänsyn till fiskerättsägare, lokalboende och övriga sportfiskares intresse. Det bör utredas som en helhetsbild vilken väg fiskevårdsområdet vill gå. Frågan om exklusivt fiske är större än denna sakfråga. Det kan bli prejudicerande att fler vill skapa exklusiva fisken. Ett förslag läggs fram på årsstämma.

När

2023

Ansvar

Styrelse, förvaltningsgrupp, ev arbetsgrupp

V24. Fisketillsyn

Fisketillsyn (och fiskeregler) är några av de viktigaste verktygen som fiskevårdsområdet har för att förvalta fisket längs älven och kustområdet utanför Byskeälvens mynning. För detta arbete utbildar fiskevårdsområdet fisketillsynspersoner som genomför största delen av

tillsynen genom schemalagd tillsyn.-Ett schema för tillsyns ska läggas upp så att arbetsinsatsen är stor då fisketrycket är högt, men det är även viktigt att tillsynen bedrivs i samband med t.ex. fiskeförbud under lekperioderna.

Ett av syftena med all tillsyn är att kontrollera efterlevnaden av de nationella lagarna samt de lokala fiskereglerna som fiskevårdsområdet själva beslutar om.

För att få till en så effektiv tillsyn som möjligt är det viktigt att ha god koll på när fisketrycket är som högst, vart fisket bedrivs och vilka tider på dygnet som fiskas. Under olika tider på året kan tillsynen ha olika intensitet, men som med all typ av kontroll är det bra att visa upp sig tidigt på året för att fiskegästerna ska märka av att det bedrivs tillsyn och även för att kunna informera och diskutera rådande regler och nyheter för älven.

Det är av stor vikt att tillsynen bedrivs på ett strukturerat och systematiskt sätt. Fisketillsynspersonerna ska för varje tillsynstillfälle fylla i en tjänstgöringsrapport (antal kontrollerade fiskare, eventuella påföljder, nedlagda timmar, tidpunkt etc.) för att man vid årets slut på ett enkelt sätt ska kunna utvärdera hur verksamheten fungerat under året. Allt för att kunna förbättra tillsynen till kommande år.

Det är mycket viktigt att det finns tillsynspersoner som ”alltid är redo” för hastigt påkommande ärenden t.ex. vid anmälan om brott mot regler som kommer in via tips.

Fisketillsynspersonerna bedriver mycket av sitt arbete inom fiskevårdsområdet och träffar många fiskare. Det är bra om tillsynspersonerna förutom att bedriva tillsyn kan fungera som ambassadörer för fiskevårdsområdet.

En annan viktig del i fisketillsynsarbetet är att delta i havstillsynen.

Åtgärd

Fortsatt årligen utvärdera fisketillsynen och genomföra justeringar i upplägg om nödvändigt. Delta i det samarbete och nätverk som finns längs Västerbottens- och Norrbottenskusten.

När

Löpande.

Ansvar

Styrelsen och Tillsynsgruppen.

V25. Använda hemsida och sociala medier för informationsspridning och marknadsföring

En uppdaterad och innehållsrik hemsida är viktigt för marknadsföring av fisket i älven, men även för spridning av information om verksamheten och föreningen. Det är viktigt att vara tydlig med vision och övergripande mål med förvaltningen av fiskevårdsområdet och signalera detta budskap på hemsidan, detta skapar förutsättningar för en ökad förståelse och förtroende för föreningens arbete.

Fångststatistik ska tillgängliggöras via www.byskealven.se

Hemsidan kopplas till föreningens sociala medier. Beslut och information om kunskapshöjande åtgärder för fiskerättsägare och övriga publiceras via föreningens hemsida och sociala medier. (Informationsflödet baseras på en förändring eller förbättring utöver en bra grund.)

Åtgärd

Hemsidan hålls uppdaterad och sociala medier används.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet och Informationsgruppen.

V26. Metod för att fånga behov synpunkter och förslag

En metod för att fånga behov, synpunkter och förbättringar tas fram.

Redan idag kommer det in synpunkter muntligt till enskilda personer vilket är svårt hantera. Risk finns för att frustration uppstår av de som lämnar förslag.

Åtgärd

Utveckla en metod samt identifiera vanliga frågor och svar till FAQ

Tidsplan

Löpande

Ansvar

Fiskevårdsområdet och Informationsgruppen.

V27. Ändamålsenlig strategi för infrastruktur längs älven

Att fiskevårdsområdet säljer fiskekort medför att fiskare och medföljande vistas längs älven. En konsekvens av ökad försäljning är ökat antal besökare och därmed tryck och slitage på infrastrukturen. Som ensam förvaltare av fisket och fisketrycket i älven har fiskevårdsområdet möjlighet att reglera och fördela belastningen på infrastrukturen.

Fiskevårdsområdet har, längs båda sidor av älven, en stor mängd befintlig infrastruktur som fortlöpande behöver drift och underhåll. Drift innebär tillsyn och skötsel medan underhåll innebär åtgärder för att vidmakthålla infrastrukturens skick och till det kommer önskemål om ny infrastruktur. Det är viktigt att jämföra fiskevårdsområdets förmåga till drift- och underhåll mot befintlig infrastruktur och ev. identifierade nya behov. En drift- och underhållsplan utifrån befintlig infrastruktur skulle ge grunden för en förutsägbar förvaltning. Ur ett

ägarperspektiv med ett långsiktigt ansvarstagande är det viktigt att beslut tas i förhållande till förmåga över tid.

Framkommer behov av utökat antal platser ska det även ske i samråd med markägare. För befintlig och blivande infrastruktur bör avtal med markägare upprättas. Eventuell ny infrastruktur bedöms exempelvis utifrån behov, budget samt långsiktig drift- och underhållsplan.

Fiskevårdsområdet behöver en helhetsstrategi för att reglera och hantera behov av befintlig infrastruktur men även för att möta behov av ny infrastruktur.

Det finns flera sätt att genomföra drift och underhåll av infrastruktur och man ska vara medveten om att det är relativt arbetsintensivt. Det kan vara att köpa tjänster av entreprenörer, byaföreningar, markägare eller anställa sommarjobbare för de enklaste åtgärderna. Det är viktigt att föreningen fastlägger en årlig budget för drift och för underhåll av befintlig infrastruktur motsvarande 20 % av föregående års fiskekorts försäljning.

Investeringar i ny infrastruktur hanteras av stämman.

Åtgärd

Kartlägga fiskevårdsområdets befintliga infrastruktur.

Ta fram avtal med markägare för nyttjande av mark för fiskevårdsområdets infrastrukturobjekt.

Ta fram metod för att fånga/identifiera fiskevårdsområdets behov av infrastruktur.

Ta fram fiskevårdsområdets drift- och underhållsplan.

Ta fram en långsiktig strategi för fiskevårdsområdet för att tillhandahålla ändamålsenlig infrastruktur och spridning av besökare längs älven.

Till stämman upprätta underlag för verksamhetsårets planerade investeringar.

Ta ut koordinater till fiskevårdsområdets infrastrukturobjekt som underlag för fiskekarta.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet, Infrastrukturgruppen.

V28. Ändamålsenliga parkeringar längs älven

De flesta besökare till älven kommer med bil, och det är därför viktigt att det finns parkeringsplatser längs älven för fiskevårdsområdets kunder. Det är viktigt att populära och välbesökta platser har ändamålsenliga parkeringsytor men det kan även finnas motsvarande behov för mindre populära sträckor. Fiskevårdsområdet bör, i överenskommelse med markägare, iordningsställa parkeringsytor utifrån identifierat behov vilket därigenom styr besökare till överenskomna platser.

Åtgärd

Kartläggning och behovsinventering fiskevårdsområdets parkeringsytor.

Identifiera platser där det finns behov av lösningar.

Iordningställa överenskomna parkeringsplatser.

Bidra med underhåll till vägar, till och från parkeringar.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet, Infrastrukturgruppen.

V29. Ändamålsenlig skyltning längs älven

För att underlätta för fiskegästerna att hitta längs älven är det viktigt att föreningen uppför ett skyltsystem. På så sätt kanaliseras slitaget till överenskomna stigar, rastplatser och parkeringsplatser, forsar mm (basutbud av skyltar som fiskevårdsområdet tillhandahåller).

Fiskevårdsområdet bör även stödja markägare med ex. hänvisande skyltning för att avstyra nyttjande på oönskade platser.

Åtgärd

En basnivå för fiskevårdsområdets skyltning tas fram (inkl. mallar).

Tillse att fiskevårdsområdets infrastruktur skyltas utifrån fastställd basnivå.

Tillhandahålla skyltar för markägare.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet, Infrastrukturgruppen.

V30. Ändamålsenlig drift och underhåll av FVOs infrastruktur

Fiskevårdsområdet förvaltar redan idag ett stort antal vindskydd, dass, broar, spänger, stigar och flottarkojor som regelbundet behöver drift och underhåll.

Att sköta infrastrukturen är under sommarsäsongen ett ständigt pågående arbete. Att underhålla infrastrukturen är också det ett kontinuerligt men definierat arbete utifrån skick som kan beskrivas i en underhållsplan.

Drift och underhåll kan göras i fiskevårdsområdets regi mot fastlagd ersättning, i samarbete med lokala entreprenörer, markägare eller andra lämpliga samarbetspartners.

Det är viktigt att bestämma och planera för den skötselnivå som ska hållas och hur det ska utföras.

Åtgärd

Drift och underhållsplan för fiskevårdsområdet tas fram med fastställd drift- och skötselnivå för respektive infrastrukturobjekt.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet, Infrastrukturgruppen.

V31. Ändamålsenliga avtal som är viktiga för FVO (avser endast infrastruktur längs älven)

Fiskevårdsområdet ska i möjligaste mån använda lokala aktörer för att tillhandahålla ändamålsenlig infrastruktur.

Fiskevårdsområdet hänvisar till lokala verksamhetsutövare och markägare för övernattnings- och arrangemang etc.

Fiskevårdsområdet ska vara ett stöd för markägare för att ta fram ändamålsenliga avtal för ex. nyttjande av mark.

Åtgärd

Vid utförande av infrastrukturåtgärder, i första hand kontrollera med markägare och lokal verksamhetsutövare om utförande.

Skapa forum för att ta fram ändamålsenliga avtal för fiskerättsägare/markägare.

När

Löpande.

Ansvar

Fiskevårdsområdet.

V32. Årsstämma

Årligen skall stämman besluta om den planerade verksamheten för kommande år och hur man ligger till med de mål man satt upp för verksamheten. Vid behov ska stämman besluta om den vision och de mål man tidigare satt upp fortfarande är aktuella.-Då planen är ett levande dokument är det alltid möjligt att revidera innehållet och lägga till nya verksamheter, vilket ska ske på stämman. Det finns dock alltid frågeställningar och åtgärder som dyker upp och som inte kommer att hinna planeras in som verksamheter men som måste besvaras och åtgärdas mer eller mindre direkt, det är dock viktigt att man alltid tar hänsyn till de mål som antagits.

Åtgärd

Styrelsen arbetar vid behov fram förslag på förändrad verksamhetsplan. Detta delges medlemmarna innan den tas upp på årsstämman för beslut.

När

Vid behov.

Ansvar

Styrelsen.

Organisation för Byskeälvens FVO Västerbotten

Byskeälvens FVO Västerbottensdelen bildades i december år 1989 och omfattar Byskeälvens flöde inom Skellefteå kommun, en sträcka på ca 10 mil älv. Enligt fiskevårdsområdets stadgar ska styrelsen bestå av en ordförande och åtta övriga ledamöter samt personliga suppleanter för dem. Dessa bör vara representerande enligt följande: två från skogsbolagen (en ledamot från Sveaskog och en ledamot från SCA), tre från övre delarna av älven (uppströms Fällfors) och tre representanter från nedre delen av älven (nedströms Fällfors). Totalt uppgår antalet fiskerättsägare idag till över 300 stycken. Fiskerättsägarna utgör stommen i föreningen och är föreningens viktigaste resurs.

I alla demokratiskt styrda förvaltningar så innebär det inte bara rättigheter att vara fiskerättsägare, utan även skyldigheter. Förvaltningen av Byskeälvens FVO Västerbottensdelen innehåller och påverkar mycket mer än ekologi och ägande utan även infrastrukturella frågor m.m. och det är nödvändigt att arbetet förankras väl och att man arbetar efter fastlagda mål och visioner för älven.

Förvaltningen av fiskevårdsområdet bör vila på en aktuell fiskevårdsplan innehållande vision, mål och åtgärdsförslag. En fiskeplan är inget statiskt dokument utan bör uppdateras regelbundet med nya mål och åtgärdsförslag. Förankringen av vision och mål bland alla fiskerättsägare är mycket viktig för att kunna arbeta långsiktigt med förvaltningen. Det är därför viktigt att fiskerättsägarna deltar i föreningens arbete främst genom aktivt delta i Fokusgrupperna men också genom olika former av utbildningar, föreläsningar och kurser som ligger inom målbilden för verksamheten.

Byskeälven drivs, mer eller mindre, av ideella krafter, främst av fiskerättsägarna, stämman och styrelsen vilket måste ses som en bedrift med tanke på hur mycket arbete som genomförts längs älven sedan föreningen startade 1989. Intäkterna består till största delen av fiskekortsförsäljning, vilket visar på att antalet besökare stadigt ökat till älven. Därmed har även slitaget ökat på den infrastruktur som finns längs älven.

Detta är en följd av att fiskevårdsområdet upplåter fiske till besökare till älven, något som i sin tur medför att det idag finns ett ökat behov av skötsel längs älven. Fiskevårdsområdet ska dessutom ha kunskap om hur fiskbestånden mår, något som gäller för alla arter i älven. Idag behöver fiskevårdsområdet också bevaka och ha kännedom om eventuell negativ påverkan på miljön.

Den nya organisationen har medfört att fler personer har deltagit i planering och arbete för föreningen vilket följer syftet att utveckla fiskevårdsområdet.

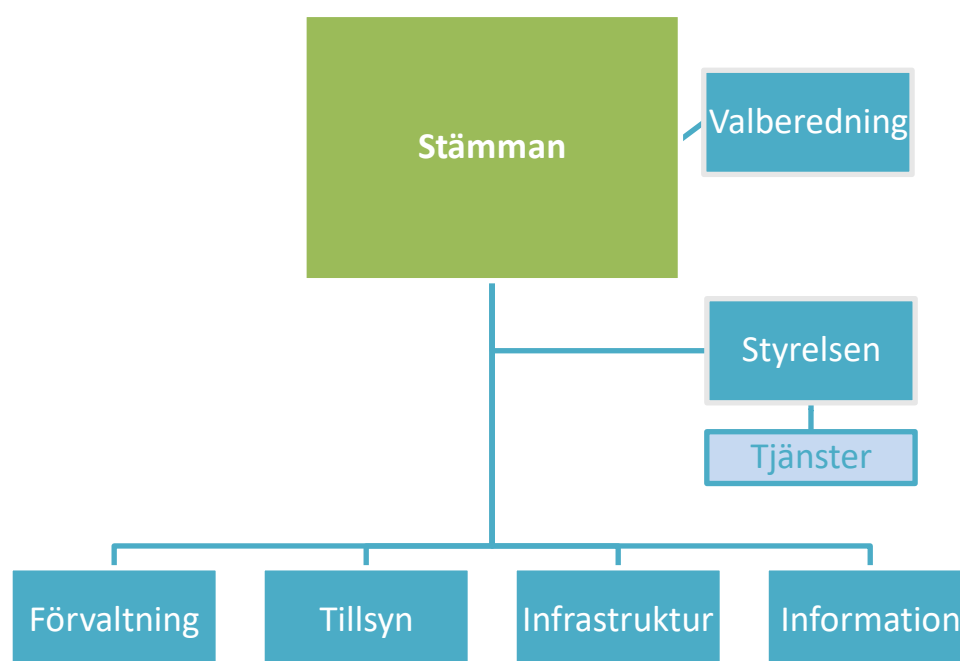
Det finns fyra fokusgrupper med olika ansvarsområden (tabell 3). Dessa fokusgrupper arbetar på uppdrag av stämman (enligt tidigare beslut, se organisationsbild) och i samarbete med styrelsen. De ska ansvara för att utreda och verkställa de uppdrag som stämman beslutat om men även arbeta med de frågeställningar som uppkommer under året och i enlighet med förvaltningsplanen. Fokusgrupperna ska arbeta mot en fastlagd budget.

För att få fler att delta, dela arbetsuppgifter och kunskaper i fokusgruppen ska den bestå av 5-10 personer, en representant från styrelsen, samt fiskerättsägare (eller därmed jmf). För att styrelsen inte ska hamna i jäv bör gruppen utses eller godkännas av stämman. Den person som företräder styrelsen är ansvarig för arbetet och fungerar som sammankallande och ansvarar för rapporter till styrelsen. Till sin hjälp bör ytterligare 1-2 personer utses inom gruppen och utgör administration eller s.k. styrgrupp.

Fokusgrupperna kan och bör samverka med övriga grupper och styrelsen i frågor som är gemensamma. Fokusgruppen ska arbeta för samsyn och enighet innan förslag lämnas till stämman eller styrelsen. Till fokusgrupperna ska man ha möjlighet att koppla in externa experter/resurser för att få in kunskap och erfarenheter som saknas i fokusgruppen. Eventuella kostnader för detta ska godkännas av styrelsen.

Tabell 3. Fokusgrupper

Fokusgrupp	Externa resurser
Förvaltning	SLU, Länsstyrelsen, konsulter, Skellefteå kommun
Tillsyn	Polis, Kustbevakningen, Länsstyrelsen, fiskegäster
Infrastruktur	Byaföreningar, Maskinförare, Skellefteå kommun
Information	Konsulter, fotografer/filmare, datakonsulter etc.

Figur 1. Organisationsschema för Byskeälvens FVO Västerbottensdelen

Statusen på lax och öring i Byskeälven

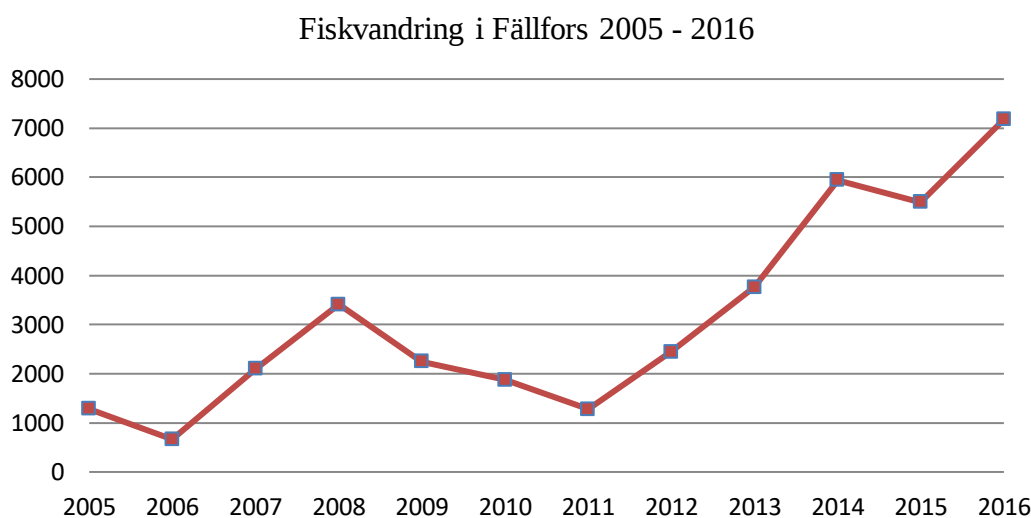
Laxen i Byskeälven har haft en stark positiv trend senaste åren. Tätheterna på laxungar vid elfisket i älven har ökat och år 2016 var det nytt rekord med 43,06 laxungar/100 m². Sedan 1997 har det varit laxungar på nära på 100 % av alla de 15 elfiskelokalerna i Byskeälven som ingår i Länsstyrelsens monitoreringsprogram, vilket även var fallet för år 2016. Det vore önskvärt att det lades in några kompletterande elfiskelokaler för att kontrollera hur spridningen och tätheterna av lax ser ut i älven på uppväxtområden som tidigare inte undersökts.

Precis som i många andra älvar så uppvisar öringen inte alls samma fina utveckling som laxen. Tätheterna av öringsungar i provfisket i Byskeälven är generellt mycket lägre än för laxen, ca 1 öring/100m² och öringen noteras endast på ca 40 % av alla elfiskelokaler. Tyvärr uppvisar öringen en något negativ trend vilket är mycket oroande på för en redan svag population.

Mer information om elfiskeresultat går att hämta här:

<https://www.slu.se/institutioner/akvatiska-resurser/databaser/elfiskeregistret/>

Fiskvandringen förbi Fällfors har sedan 2005 sammanställts som totalt fiskvandring, där både lax och öring räknats ihop.

Figur 2. Fiskvandring i Fällfors.